

AVRUPA'DA SİYASİ-SOSYAL ÇALKANTILAR

SDE
BÜLTEN

SDE

Stratejik Düşünce Enstitüsü

Adres

Çetin Emeç Bulvarı Aşağı Öveçler Mahallesi 4. Cadde 1330. Sokak No: 12

06460 Çankaya - Ankara

Telefon

0 312 473 80 45- 0 312 473 80 46

E-Posta

sde@sde.org.tr

SDE, Stratejik Düşünce ve Araştırma Vakfı (SDAV) Kuruluşudur.

SDE is a subsidiary of Strategic Thinking and Research Foundation (SDAV).
(SDAV) الاستراتيجية والبحوث الفكر لوقف تابعة مؤسسة هو، (SDE) الاستراتيجية التفكير معهد

AVRUPA'DA SİYASİ-SOSYAL ÇALKANTILAR

SD
TOPLANTI

Oturum Başkanı

Alper Tan
Gazeteci

Konuşmacılar

Prof. Dr. Abuzer PINAR (SDE Başkanı)

Prof. Dr. Tevfik Erdem (Siyaset Bilimci-Sosyolog)

Prof. Dr. Öztürk Emiroğlu (Türkolog-Polonya)

Doç. Dr. Vahit Polat (Hukukçu-Fransa)

Drs. Veyis Güngör (Siyaset Bilimci-Hollanda)

phD Sahra Şahin (Sosyolog-Almanya)

Murat Kurt (Araştırmacı Yazar-Almanya)

10 Şubat 13.30

Aşağı Öveçler Mah. 1330. Cad. No:12,
Çankaya - Ankara Tel : 0312 473 80 41

AVRUPA'DA SİYASİ - SOSYAL ÇALKANTILAR

İÇİNDEKİLER

TAKDİM

Veyis GÜNGÖR

Avrupa'da Çiftçi Gösterilerinin Siyasi Sonuçları Ne Olabilir?2-5

Murat KURT

Avrupa'da Siyasi-Sosyal Çalkantılar6-8

phD. Sahra ŞAHİN

Almanya'da Aktüel Sosyo-Politik ve Ekonomik Durumlar9-11

Prof. Dr. Abuzer PINAR

Batı'da Refahın Sonu. Avrupa'da Sosyal Devlet Krizi Yaşanıyor12-13

Prof. Dr. Tefik ERDEM

Avrupa Karşılaştığı Sorunları Kendi Başına Çözebilecek

Kapasitede Değil14-16

TAKDİM

Avrupa'da Siyasi-Sosyal alkantılar

Stratejik Düşünce Enstitüsü'nde 10 Şubat 2024 Cumartesi günü, "Avrupa'da Siyasi-Sosyal çalkantılar" başlıklı toplantı düzenlenerek çiftçi eylemleriyle yoğun şekilde gündeme gelen siyasi ve toplumsal gelişmeler anlaşılmaya çalışılmıştır.

Hollanda'dan siyaset bilimci Veyis GÜNGÖR, Avrupa'daki çiftçi gösterilerinin siyasi ve sosyal sonuçlarının neler olabileceğini anlatmış, toplantıya Almanya'dan katılan araştırmacı yazar Murat KURT Avrupa'daki siyasi-sosyal çalkantıların Almanya'ya etkileri üzerinde durmuştur. Yine toplantıya Almanya'dan katılan sosyolog Sahra ŞAHİN "Almanya'da Aktüel Sosyo-Politik ve Ekonomik Durumlar" başlıklı konuşmasında gelişmelerin güncel ve ekonomik boyutlarını irdelemiştir.

SDE Başkanı Prof. Dr. Abuzer PINAR, konuşmasında Batı'da refahın sonunun geldiğine ve Avrupa'da sosyal devlet krizi yaşandığına dikkat çekmiş, SDE Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Tefvik ERDEM, Avrupa'nın karşılaştığı sorunları kendi başına çözebilecek durumda olmadığına vurgu yapmıştır.

Bu özgün çalışmayı dikkatlerinize arz ediyoruz.

Alper TAN

SDE Başkan Yardımcısı

Avrupa'da Çiftçi Gösterilerinin Siyasi Sonuçları Ne Olabilir?

Veyis GÜNGÖR*

Avrupa, başta Almanya olmak üzere, 2024 yılına çiftçilerin sokak protestolarıyla girdi. Şubat ayında Brüksel’de Avrupa Parlamentosu önünde yapılan gösterilere, Fransa’daki protestolar eklendi. Berlin, Paris, Brüksel sokakları çiftçiler tarafından işgal edildi. Protestolara destek, diğer Avrupa ülkelerinden, İtalya, Polonya, İspanya, Danimarka, İsveç ve Hollanda çiftçilerinden de geldi. Çiftçilerin kitlesel protestolarının, bazı Avrupa ülkelerinde yapılacak milletvekili ve yerel seçimler yanı sıra Haziran ayında yapılacak Avrupa Parlamentosu seçimleri öncesi hız kazanması, yoruma muhtaçtır. Bu makalede, çiftçi gösterilerinin arka planına değinilerek, çiftçi hareketlerinin Hollanda örneğinden hareketle diğer Avrupa ülkelerinde de yeni siyasi oluşumları beraberinde getirip getirmeyeceği üzerinde durulacaktır.

Çiftçiler ne istiyorlar?

Avrupa’nın karşı karşıya kaldığı çiftçi hareketlerinin taleplerini incelediğimizde genel olarak şu başlıklar ortaya çıkmaktadır:

Adil fiyat belirlenmesi: Çiftçiler, ürünlerinin satışından elde ettikleri gelirin adil olmasını ve yaşam standartlarını sağlayacak seviyede olmasını istemektedirler. Pazardaki fiyat dalgalanmaları ve düşük fiyatlar çiftçilerin karşılaştığı önemli zorluklar arasındadır.

Sürdürülebilir tarım uygulamaları: Çiftçiler, çevre dostu tarım uygulamalarını teşvik eden politikaları desteklemek istiyorlar. Doğal kaynakların korunması, toprak kalitesinin ve doğal çeşitliliğin korunması, su kaynaklarının etkin kullanımı gibi konular, çiftçilerin öncelik verdiği alanlar arasında yer almaktadır.

Destekleyici tarım politikaları: Çiftçiler, hükümetlerden tarım politikalarının çiftçileri destekleyici ve onların faaliyetlerini sürdürülebilir kılacak şekilde olmasını beklemektedirler. Tarım destekleri, tarım sigortaları, arazi kullanımı politikaları gibi alanlarda adil ve etkili politikalar talep edilmektedir.

Teknolojik gelişmelere erişim: Çiftçiler, verimliliklerini artırmak ve daha sürdürülebilir tarım uygulamalarını benimsemek için teknolojiye erişimlerinin olmasını istemektedirler. Tarım makineleri, dijital tarım uygulamaları, genetik modifikasyon gibi teknolojilerin yaygınlaştırılması çiftçilerin beklentileri arasında yer almaktadır.

Pazar erişimi ve ticaret fırsatları: Çiftçiler, ürünlerini pazarlayabilecekleri güçlü ve adil ticaret ilişkileri ve ortamı istemektedirler. Dış ticaret anlaşmaları ve ihracat fırsatları, çiftçiler için önemli bir konudur.

Bu ve benzeri isteklerle, çiftçilerin daha sürdürülebilir, karlı ve adil bir tarım sektörü oluşacağına inanmaktadırlar. Çiftçilerin bu talepleri, Avrupa’da yüksek enflasyonla birlikte alım gücü krizinin ortaya çıktığını göstermektedir. Ukrayna-Rusya savaşının da etkileri hem vatandaş üzerinde hem de çiftçiler üzerinde görülmektedir.

Çiftçi hareketlerini kimler desteklemekte?

Avrupa’da dalga dalga yayılan çiftçi protestolarının arkasında çeşitli kuruluşlar ve partnerlerin olduğu bilinmektedir. Her ülkede yapılan çiftçi protestosu ayrı ayrı yorumlanacağı gibi, Avrupa’daki çiftçi protestolarının genel olarak destekleyen unsurlar şunlardır:

Çiftçi birlikleri ve sendikalar: Avrupa’da çiftçileri temsil eden birçok sendika ve birlik bulunmaktadır. Bu kuruluşlar, çiftçilerin haklarını ve çıkarlarını savunmak, politika yapımcılarla

ilişki kurmak ve tarım politikalarını etkilemek için faaliyet gösterirler. Çiftçi sendikalarının, protestoların organizasyonunda ve yönlendirilmesinde etkili oldukları söylenebilir.

Lobileri ve sektör temsilcileri: Çiftçileri temsil eden lobiler ve sektör temsilcileri de gösterileri desteklemektedir. Çiftçi haklarını koruyan bu kuruluşlar, genellikle çiftçilerin çıkarlarını politika yapımcılarla müzakere ederler ve sektörün çıkarlarını savunurlar.

Politikacılar ve siyasi partiler: Bazı ülkelerde, örneğin Hollanda'da, çiftçi protestoları politikacılar ve siyasi partiler tarafından desteklenmektedir. Diğer Avrupa ülkelerinde de politikacılar, çiftçilerin sorunlarına dikkat çekmek veya onların desteğini kazanmak amacıyla protestoları desteklemekte, protestolarda yer almaktadır.

Toplum ve halk desteği: Bazı Avrupa ülkelerinde çiftçi protestolarının arkasında, geniş halk desteği de bulunmaktadır. Özellikle toplumda çevre sorunları, gıda güvenliği, kırsal kalkınma gibi konulara duyarlı olan sosyal gruplar çiftçi protestolarını desteklemektedirler.

Uluslararası Organizasyonlar ve Kampanyalar: Bazı durumlarda, çiftçi protestoları uluslararası ölçekte de desteklenir veya etkilenir. Örneğin, uluslararası çevre örgütleri veya gıda güvenliği savunucuları çiftçilerin haklarına destek vermek için kampanyalar düzenleyebilirler veya protestolara katılabilirler.

Çiftçi hareketlerinden siyasi oluşumlar çıkar mı?

Hollanda'da üç, dört yıldır devam eden çiftçi hareketleri **Vatandaş Çiftçi Hareketi** (Boer Burger Beweging) BBB'yi ortaya çıkardı. BBB, adından da anlaşılacağı üzere çiftçi çıkarlarını önceleyen, savunan ve koruyan bir siyasi harekettir. BBB, kurulduğu ilk yıl, Hollanda'da İl Genel Meclisi seçimlerine girmiş ve seçimlerden birinci parti olarak çıkmıştı. Hollanda'da Senato üyelerinin İl Genel Meclisleri tarafından seçilmesi ve BBB'nin birinci parti olması, siyasi dengelerin değişeceği yorumunu beraberinde getirmişti.

Avrupa'da son aylarda görülen çiftçi hareketlerinin Hollanda'daki çiftçi hareketi oluşumu ile sonuçlanıp sonuçlanmayacağı hem siyasiler hem uzmanlar tarafından tartışılmaktadır. Buna göre aşağıdaki faktörler sonucu yeni siyasi hareketler ortaya çıkabilir. Bunlar:

Çiftçilerin endişeleri: Çiftçilerin gelir kaynakları, pazar erişimi, düşük fiyatlar, çevresel düzenlemeler gibi endişeleri devam ederse, bu tür bir siyasi hareket oluşabilir.

Toplumsal duyarlılık: Toplumun genelinde, çiftçilerin karşılaştığı zorluklar hakkında artan bir farkındalık ve destek olursa, bu da bir çiftçi hareketinin ortaya çıkmasını teşvik edebilir.

Siyasi ortam: Tarım politikaları ve çiftçilerin politik temsil edilmesi ya da seslerinin duyurulması konularında da bir istek olursa, bu da çiftçilerin toplumsal ve politik eylemlerine yönelmelerine neden olabilir.

Liderlik ve örgütlenme: Güçlü liderlerin ve örgütlenmiş grupların varlığı, çiftçi hareketinin oluşumunu destekleyebilir. Bu liderler, çiftçilerin sesini duyurmak ve çiftçi haklarını savunmak için bir araya gelmelerine yardımcı olabilirler.

Hollanda'daki BBB'nin etkisi ve başarısı, diğer Avrupa ülkelerinde benzer hareketlerin ortaya çıkmasını teşvik edebilir veya bu ülkelerdeki çiftçileri daha fazla harekete geçirmek için bir örnek olabilir. Ancak, her ülkenin kendine has koşulları vardır ve böyle yeni siyasi hareketlerin ortaya çıkıp çıkmayacağını belirleyen bir dizi yerel faktör bulunmaktadır.

Çiftçiler ve aşırı sağ

Avrupa'da çiftçilerin ve aşırı sağ hareketlerin ilişkisi karmaşık olup farklı nedenlere dayanmaktadır. 22 Kasım 2023 milletvekili seçimlerinden birinci parti çıkan Hollanda Özgürlükçü Parti PVV, Avrupa Birliği kararlarını tanımama, Lahey'deki elitlerin değişmesi ve küresel baskılara hayır söylemleriyle Hollandalı çiftçilerin oylarını almayı başarmıştı. Bununla, Vatandaş Çiftçi Hareketi BBB İl Genel Meclisi Seçimlerindeki üstünlüğünü de kaybetti. Böylece Hollanda örneğinde çiftçilerin aşırı sağ ve ırkçı parti PVV ve lideri Wilders tarafından kullanıldığı görüldü.

Çiftçilerin aşırı sağ partiler tarafından yönlendirilmesinde rol oynayan bazı faktörler şu şekilde görülmektedir:

Mülteci akımı, göç ve kültürel değişim: Avrupa'da yaşanan mülteci ve göç dalgaları ve bunun getireceği kültürel değişim, bazı çiftçi topluluklarında korku, endişe ve belirsizlik duyguları oluşturur, varsa artırabilir. Aşırı sağ hareketler, bu endişeleri suistimal ederek mülteci ve göçmen karşıtı ve ulusalcı, ırkçı mesajlarını çiftçilere iletebilirler.

Ekonomik zorluklar: Tarım sektöründeki ekonomik zorluklar devam ettiği sürece, özellikle küçük ve orta ölçekli çiftçiler için büyük bir endişe oluşabilir. Düşük gelir, artan maliyetler ve rekabet, bazı küçük ölçekli çiftçileri ekonomik olarak savunmasız hale getirebilir. Bu da aşırı sağ hareketlerce kullanılıp, çiftçilere gerçekleşmesi zor vaatler verilerek onların desteği alınabilir.

Tarım politikaları ve Avrupa Birliği ilişkisi: Protestoya katılan küçük ölçekli çiftçilerin Avrupa Birliği'nin tarım politikaları ve düzenlemelerinden memnun olmamaları, aşırı sağ hareketlerin de, AB karşıtı ve ulusalcı politikalarıyla birleştirilip, kullanılabilir.

Toplumsal değişim ve değerler: Avrupa'da toplumsal değişim ve değerlerin evrimi, bazı çiftçilerin geleneksel tarım yaşam tarzlarına duyduğu nostaljik bağlantıyı güçlendirebilir. Aşırı sağ hareketler, bu nostaljik duyguları kullanarak toplumu geriye dönük milliyetçi ve muhafazakar değerlere yönlendirebilirler.

Elbette, her Avrupa ülkesinde çiftçilerle o ülkelerin aşırı sağ hareketlerinin ilişkileri farklı olup, genelleme yapmak zorlaşmaktadır.

Sonuç:

Hollanda'da yaşanan ırkçı parti PVV'nin çiftçilerin oylarını alması, bir çok politikacıyı ama özellikle Avrupa Parlamentosundaki Muhafazakarları derinden korkutmaktadır. Muhafazakarlar, çiftçilerin ve tarım bölgelerinde yaşayan vatandaşların oylarının aşırı sağ partilere kaymaması için büyük gayret sarf ediyorlar. Mevcut Avrupa Komisyonu Başkanı **Ursula von der Leyen**, Avrupa Komiseri **Wopke Hoekstra**'nın Hristiyan Demokrat oldukları göz önüne alınırsa, Haziran ayında yapılacak Avrupa Parlamentosu seçimlerinin önemi daha da anlaşılmaktadır. Siyasi heyelan korkusu söz konusudur. Zira, Avrupa Parlamentosu seçim sürecinde, aşırı sağ, gidişattan rahatsız kitlelere, tarımda yeniden istikrarı tesis edecekleri sözünü vererek oylarını alıp, Avrupa Parlamentosu'nda güçlü bir aşırı sağ blok oluşabilir.

Muhafazakarlardaki bu korku yanı sıra, bazı Avrupalı uzmanların da, '**çiftçi savaşları**' olarak da tanımladıkları, siyasi ve sosyal gelişmeler "**Tarım mı doğanın ve iklimin alanını belirleyecek, yoksa doğa ve iklim mi tarımın alanını belirleyecek?**" ikilemini beraberinde getirmiştir. Bu ikilem esasen, tabiata hakim olduğuna ve onu istediği gibi kullanma hakkına sahip olduğuna inanan modern insanın da ikilemidir. Kimin kazanacağını hep birlikte göreceğiz.

Yayına hazırlayanlar: Zeynep Defne YAVUZ - Burak SIRAKAYA

*** Veyis GÜNGÖR kimdir?**

Siyaset Bilimci

Eğitim Bilgileri

-1990 yılında Amsterdam Üniversitesi Pedagoji Fakültesinden (Master) mezun oldu.

İş Deneyimleri

-Hollanda Türk Akademisyenler Birliği Vakfı (1990) ve Amsterdam Türkevi Derneği (1992) kurucu başkanı.

-Hollandaca ve Türkçe olarak 'Türkevi Dergisi'ni yayınladı.

-Bir grup sosyal bilimciyle, Avrupa Türkleri sosyolojisi üzerine hazırlanmış doktora tezlerini de yayınlayan, Hollanda Türkevi Araştırmalar Merkezi'ni kurdu.

-2006 -2014 yıllarında UETD (Avrupalı Türk Demokratlar Birliği) Hollanda başkanlığı yaptı.

-Hollanda Türkevi Topluluğu Başkanlığını yürütmektedir.

-Hollanda'da yayınlanan aylık HABER gazetesi, Almanya'da yayınlanan REFERANS Dergisi, Londra merkezli Eurovizyon ve Hollanda Postası internet gazetelerinde Avrupa'daki Türklerin sosyolojik sorunları, Avrupa Birliği, Avrupa kültür tarihi konularında köşe yazarlığı yapmaktadır.

Avrupa'da Siyasi-Sosyal Çalkantılar

*Murat KURT**

İsrail devletinin Gazze'de işlediği yeni olmayan ancak 7 Ekim'den beri durmayan "etnik temizlik" siyasetine, savaşına ve katliamına karşı halk arasından duyarlı on binlerce insan, Avrupa'da olduğu gibi Almanya'da da toplanıp şahitliklerini ortaya koyuyorlar.

7 Ekim'den şu güne kadar tüm dünyada olduğu gibi Almanya'da da protestolar gerçekleştirildi. Halkı Müslüman olmayan toplumlarda duyarlı insanların varlığı gelecek için umut verici bir durum.

Tepkisini göstermek için sadece Londra merkezinde 1 milyon insan sokağa çıkabiliyorsa, Türkiye'de bunun karşılığı 50 milyon insan olmalıydı. Devlet desteği olmayan bu karşı duruşları önemsiyorum. Üstelik toplumun çoğunluğu Müslüman değil ve yöneticilerin bu konuda duyarlı olduklarını söylemek doğru olmaz.

Avrupa şehirlerinde, hatta tüm dünyada bu kadar Filistin bayrağı dalgalanmasını hayal bile edemezdik. Bu zamana kadar cılızca atılan "Free Palestine" sloganları artık toplumun her kesiminden gelmekte, küçük büyük demeden sokaklar yankılamakta. Protestolar sadece hafta sonları sokaklarda değil, statlarda, spor salonlarında, meclis binalarında hatta boykot edilen kahve dükkanlarına gidilmeyerek karşılık bulmuş görünüyor. Bu tepkisellik belirli bir zaman sonra azalsa da bu zamana kadar sürmesi bile önemli bir duruş sergilendiği anlamına geliyor.

Lahey Adalet Divanı'nın 25 Ocak'ta verdiği "İsrail'in savaş suçu işlediğinin araştırılması" kararı beklenmiyordu desek yanlış olmaz. Çünkü İsrail denince sanki adalet, hak ve hukuk kavramları dünyadan siliniyor ve kimse ağzını aç(a)mıyordu. Antisemit suçlaması tepki gösteren kişilerin, toplumların ve devletlerin üzerine balyoz gibi iniyordu.

Almanya'da İsrail temalı bir şeyi yapmanın çok zor olduğunu hepimiz iyi biliyoruz. Bu konuda tarihten gelen bir hassasiyet söz konusu. Almanya "Nie wieder!" yani "Bir daha asla!"yı haklı olarak baş tacı yapmıştı. Bu söylemin zaman içinde "İsrail ve Yahudilere bir daha toz kondurmayız" a dönüşmesi; Almanya'nın İsrail tarafında yani zulmedenin yanında yer alması onu yine suçlu pozisyonuna düşürdü. Tarihte yaşanan Holokost'u çok iyi kullanan ve endüstriye çeviren İsrail çoğu ülkeyi bu söylemle duvara çivilemiş ve bu endüstrinin oluşturduğu gözlük ile ülkeler kör olmuşlardır. Takmayanlar bir kenara itilmiş ve antisemit olarak suçlanmışlardır. Oysa Yahudiliğe karşı olmayan bu insanlar zulme karşı çıkmakta, hukuksuz ve tek taraflı savaşa tepki göstermektedirler. Masum insanların üzerine aylardır bomba yağdırılmasına, aç susuz bırakılmasına sessiz kalmayanlar susmanın suça ortak olmak olduğunu vurgulamaktalar. Aslında bunu en iyi Almanya Devleti'nin bilmesi gerekirken maalesef tarihi süreç içinde Almanya İsrail'e esir düştü ve İsrail konusu tabulaştı. Almanya'da özgürlük var derken aslında özgürlüğün tek taraflı olduğu artık halk tarafından da anlaşıyor.

Almanya'da şu an iki yüz bin Yahudi yaşamakta, bunların yarısı Yahudi Merkez Konseyi tarafından temsil edilmektedir. İkinci Dünya Savaşı sırasında 15 bin Yahudinin olduğu ülkede Perestroykayla birlikte Rusya'dan gelen Yahudi göçü üzerine sayının bu kadar artması söz konusu olmuştur. Almanya İsrail diplomatik ilişkileri 1965 yılında başlamış, ilerleyen süreçte vazgeçilmez bir hal almıştır. Şu an iki ülke arasındaki ticari ilişki 10 milyar dolar hacindedir.

Tarihten gelen bir hassasiyetten bahsetmiştik. İlginçtir Hitler rejiminin katliamlarına sadece Yahudiler maruz kalmadı. Yahudilerin yanında Roma-Sintiler ve bedenen özürsüz olan insanlar

da Alman ırkına uymadığı için etnik temizliğe uğradılar. Ama Yahudiler sadece kendilerinin zulme uğramış olduğunun altını çizmektedirler. Aynı cümlede başkalarının da katledilmiş olduğundan bahsedilmesi onları çok rahatsız etmekte ve hemen tepkilerini ortaya koymaktadırlar. Bu durum halk arasında rahatsızlığa sebebiyet vermekte.

1952'de imzalanan Lüksemburg anlaşması (İsrail-Almanya Tazminat Anlaşması)na göre Batı Almanya İsrail'e tazminat ödeyecek ve mülkünü kaybeden her Yahudinin kayıpları telafi edilecekti. Sözleşme gereği ilk etapta 1.53 milyar € ödeme yapıldı, geride ailesi kalmayanların tazminatını İsrail devleti kendisi aldı. Bu ödemelerle ekonomik sorunlar aşıldı. Tazminatlar İsrail'in gayri safi milli hasılasını yüzde on beş oranında büyüttü ve kırk beş bin yeni iş imkanı yarattı.

Şu ana dek İsrail'e Almanya tarafından toplamda 82 milyar € (2022) tazminat ödenmiş bulunuyor. Bu tür ödemeler "İyileştirme / Özür ödemeleri" şeklinde adlandırılıyor. Bunun bir gün biteceği de yok gibi. Halen İsrail'de yaşayan ve kamplarda bulunmuş olanlara ya da yakınlarına Almanya bütçesinden yine tam 1.44 milyar € ödendi. Senelik 300 milyon € gibi bir miktar da emeklilik adı altında yakınlarına akıtılmakta. Bu tür ödemeler Almanya'da hiçbir zaman tartışma konusu olmamış, olması da beklenmiyor. Çünkü Almanya "Ewige Schuld" yani "sonsuz suçlu" batağına saplanmış ve bitmeyecek olan borcunu ödemeye razı olmuş. Aslında Almanya'nın sadece bu Aksa Tufanı'nda İsrail'in arkasında durması ve desteklemesi borcunun ödenmesine yetecek durumda.

Birkaç sene önceye gidelim. İsrail parlamentosu Knesset'te 2008 yılında dönemin şansölyesi Merkel bir konuşma yapmış ve şu tarihi sözleri söylemiştir: "Tarihsel sorumluluk benim ülkemin, devlet ilkesi"dir. Almanca bunun adı "Staatsräson"dur. Bu kelime ile sürekli karşılaşacağımız için Almancasını söylemek istiyorum. Kısaca anlamı "İsrail'in güvenliği tartışı-la-maz!" İsrail'e yapılan saldırı Almanya'ya yapılmış gibi görülür ve asker talebinde bulunulduğunda Almanya asker yollar, maddi destek istendiğinde bu da koşulsuz yerine getirilir. Yani her zaman Almanya İsrail'e koşulsuz yardım edecektir. Aksa Tufanı'nın akabinde Şansölye Scholz'un on gün sonra İsrail'e gitmesi ve açıklamalarda bulunması bunu desteklemektedir. İsrail demokratik bir ülke olduğu gibi kendini savunma hakkı vardır.

Almanya halkı bu hassas konu hakkında ne düşünüyor diye merak edilebilir. 2022 yılında yapılan bir araştırmaya göre halkın yüzde 46'sı İsrail hakkında pozitif, yüzde 34'ü ise negatif düşünceye sahip. Geri kalan yüzde 20'lik kesimin burada görüş belirtmemesi ise İsrail hakkında konuşmaktan çekindiğindedir. Böyle bir araştırma hükümet hakkında yapılsaydı muhtemelen beğenmeyenlerin oranı yüzde 80 gibi çıkardı.

İsrail halkının yüzde 63'ü ise koşulsuz yardım sağlayan Almanya hakkında olumlu düşünceye sahip. Halkın yüzde 19'u Almanya'yı reddediyor, halen Nazi devleti olarak görüyor. Buna bölgeye çok kez gittiğim zamanlar konuşmalarında şahitlik ettim.

2000 yılında Almanya Cumhurbaşkanı Johannes Rau'enin Knesset'te yaptığı Almanca konuşma İsrail'i ikiye bölmüştü. Konuşma esnasında bile ırkçı partilerin karşı çıkışları olmuş Almanya Cumhurbaşkanı'na tepki göstermişler, o da konuşmasını birkaç defa bölmek zorunda kalmıştı.

Almanya'ya dönecek olursak Aksa Tufanı'ndan altı ay önce ne hikmetse Almanya Yahudiler Merkez Konseyi'nin senelik aldığı 13 milyon €'luk destek hükümet tarafından 22 milyon €'ya çıkarıldı. Açıklamalarda bu desteğin "Yahudiliği Almanya'da görünür hale getirmek, Yahudilere yapılan katliamın hatırlatılması, gündemde tutulması ve Yahudi cemaatinin güvenliği" için verildiğini okuduk. Bu rakamların resmi rakamlar olduğunu biliyoruz. Televizyon ve yazılı basında talep edilen desteğin de altını çizmeliyiz. Bir örnek vermek

gerekirse 200 bin Yahudinin bulunduğu bir ülkede devlet kanalları Yahudi temsilcilerine yayınlarını kontrol eden etik kurulda yer vermekte. Bu temsilciler Yahudilik veya İsrail geçen her uygunsuz yayına itiraz edebilir ve yayının kaldırılmasını isteyebilir. Buna karşılık şu soruyu sormadan geçmek istemiyorum: En az 6 milyon Müslümanın yaşadığı Almanya’da basın yayın organlarında Müslümanların hassasiyetleri gözetiliyor mu?

Almanya’nın bu iki yüzü maalesef şu olayda da gözükmekte. İsrail aleyhine yapılan ilk protestodan sonra “Nehirden denize kadar” sloganı antisemitik olarak değerlendirildi ve yasaklandı. Yani Fırat nehrinden Kızıldeniz’e kadar Filistin topraklarının kastedildiği belirtilip Yahudi toplumunun yok sayıldığı iddia edildi. Sloganın Hamas ile bağlantısı kuruldu. Hamas ile bağlantı teröre destek sayıldığından suç unsuru sayıldı. Hadi diyelim buraya kadar tamam. Bu olay Almanya hükümet sözcüsüne basın toplantısında soruldu. Soru bir hayli ilginçti: “Aynı slogan İsrail destekli protestolarda da atılıyor. Bu slogan orada da mı yasak?” Dört beş defa tekrar edilen bu soruya iki yüzlü bir şekilde, “Hamas bu sloganı kullandığından Hamas bağlamı protestolarda yasak!” cevabını verdi. Yani Filistin’i destekleyenler slogan attığında diğer tarafı yok sayma oluyor ve yasaklanıyor ama İsrail taraftarları tarafından atıldığında olumlanıyor. İşte halka rağmen Almanya siyaseti tam da budur. İsrail tarafında bir kişinin burnunun kanama ihtimali ile dünya yakılır ama çocuk kadın demeden binlerce Filistinli öldürülebilir, yerlerinden edilebilir.

Gazze’de yaşanan soykırım ilk başlarda neredeyse her gün, şimdilerde her hafta olmak üzere binlerce insanın sokağa dökülmesiyle protesto edilmiş, gösterilere halkın duyarlı her kesiminden katılım sağlanmıştır. Maalesef bunu hazmedemeyen siyasetçiler garip gerekçelerle protestoları iptal etmişlerdir. Göstericileri yıldırım için gözaltılar yapılmış, organize edenlere polis tarafından çok büyük yükümlülükler getirilmiştir. Aksa Tufanı akabinde Hamas’a destek çağrısı yapanların sınır dışı edilmeleri, Alman vatandaşlıklarının geri alınması gibi tehditlerle insanların gözleri korkutulmuş ve demokratik hakları ellerinden alınmıştır. Almanya’dan Filistin’e gönderilen insani yardımlar (340 milyon €) kesilmiş ve bazı dernekler kapatılmıştır. Birçok dernek basılmış ve haklarında dava açılmıştır.

An itibariyle yılmayan, insan hakları konusunda duyarlı olan insanlar halen her hafta sokağa çıkıp yapılan katliamlara karşı koymakta ve şahitliklerini yerine getirmektedirler.

***Murat KURT kimdir?**

Araştırmacı-Yazar

1971 yılında Balıkesir Bandırma doğumlu, ilkokulu Türkiye’de bitirdikten sonra 1980 yılında daha önce işçi olarak Almanya’ya gelip yerleşen ailesinin yanına göç eder. Eğitimini Almanya’da tamamlar. Metalurji bölümünden mezun. An itibariyle otomobil sektöründe aktif olan bir şirketin müdürlüğünü yapmakta. Dünyanın birçok yerini gezip fotoğraflayan, Kudüs üzerine iki fotoğraf albümü çıkarmış bir fotoğrafçı. Almanya’da Human Dignity&Rights İnsan Onuru ve Hakları Örgütü’nde Genel Başkan Yardımcılığı görevinde bulunmuştur.

Türkiye’de yayımlanan dergilerde yazıları yayınlanmış bir aktivist.

Almanya’da Aktüel Sosyo-Politik ve Ekonomik Durumlar

*phD. Sahra ŞAHİN**

Almanya, II. Dünya savaşı sonrası, özellikle de Pandemi ile başlayan süreçte Türkiye gibi yoğun bir sosyo-politik ve ekonomik gündemlerin hâkim olduğu bir dönemi yaşıyor. Yaklaşık üç çeyrek gibi uzun bir süre sakin ve istikrarlı bir siyasi ve toplumsal bir dönem yasayan Alman siyaseti ve toplumu son dönemlerde girdiği sancılı ve çalkantılı süreçlerin sıkıntısını yaşıyor.

II. Dünya Savaşı sonrası kurulan Federal Sistem içinde 1949’dan bugüne 75 yıllık siyasi düzende Almanya uzun bir istikrar dönemi yaşadı. Bugün, 9. Başbakan Olaf Scholz daha henüz 2,5 yıldır yönetimde. 1949 – 2021 yılları arasındaki uzun dönemde görev yapan 8 başbakanın görev sürelerinin ortalaması alınırsa dokuz yıl gibi istikrarlı hükûmetler dönemleri geçirdikleri görülmektedir. 1949 – 2014 yılları içerisinde Türkiye’nin Başkanlık sistemine geçene kadarki 65 yılda 19 başbakanın görev yaptığı göz önüne alınırsa konu daha iyi anlaşılacaktır.

75 yıllık Federal Almanya yönetim döneminde, 14 yıllık Konrad Adenauer (1949-1963), 5 yıllık Willy Brandt (1969-1974), 8 yıllık Helmut Schmidt (1974-1982), 16 yıllık Helmut Kohl (1982-1998), 7 yıllık Gerhard Schröder (1998-2005) ve 16 yıllık Angela Merkel (2005 -2021) dönemleri Federal Almanya’nın siyasi ve ekonomik hayatında uzun ve istikrarlı dönemler olarak öne çıkmıştır. Bunun dışında da Ludwig Erhard (1963-1966), Kurt Georg Kiesinger (1966-1969), Olaf Scholz (2021- --) gibi üçer yıllık kısa dönemler de olmuştur. Bunlardan sonuncusu görevine devam etmektedir. Bu 75 yıl, 52 yılı CDU (Hristiyan Demokratlar) ve 23 yılı SPD’li (Sosyal demokratlar) başbakanlar tarafından, yani iki parti tarafından yönetilmiştir. Bazı belediyeler de, örneğin Hannover Büyükşehir Belediyesi 70 yıl SPD’li bir başkan tarafından yönetilmiştir. Bu uzun ve istikrarlı dönemlerin uzun vadede siyasi dinamizm açısından iyi mi kötü mü olduğu ayrıca tartışılabilir. Ancak, siyasi, sosyal ve ekonomik sonuçları en azından o dönemler için iyi ve memnuniyet verici ise göreceli olarak da bu sistem iyi sonuçlar vermiştir denilebilir.

Çalkantılı Günler

Bugünlerde Almanya belki de geçen 75 yılın toplamından daha fazla önemli ve yoğun gündemlere sahiptir. Bunlar başlık olarak; Ukrayna – Rusya savaşı ve Almanya’nın rolü, Almanya’nın Rusya ile savaş riskine karşı ordusunu yenileme ve güçlendirme çalışmaları, Türk gençlerinin orduda görev almaya çağırılması, ekonomik zorluklar, ilk kez kurulan üçlü koalisyon hükümetinin çokça tartışılması, İsrail-Gazze savaşı, Filistin gösterileri, Antisemitizm tartışmaları, göçmenler, çifte vatandaşlık yasası, SOS veren Alman sağlık sistemi ve Almanya’dan başka ülkelere göç eden doktorlar, yüksek enflasyon, konut problemi, çiftçi protestoları, kamuda, iş yerinde, okulda, sosyal yaşamda ve pek çok alanda ırkçılık ve ayrımcılık, İslamofobi, AfD’nin yükselişi ve AfD’nin göçmenleri ülkeden kovmaya yönelik yaptıkları geniş katılımlı gizli toplantı, Haziran 2024 AP seçimlerine yönelik kurulan ve öncülüğünü Türklerin yaptığı DAVA Hareketi. Bütün bunlar ve pek çok konu eş zamanlı olarak Alman siyaseti ve toplumunun gündeminde tartışma konuları olarak öne çıkmaktadır.

Bazı kesimlerce Avrupa’nın hasta adamı yakıştırmasının da yapıldığı Almanya’nın bu problemleri nasıl çözeceği, içe kapanarak daha katı bir yol mu izleyeceği ki bu AfD gibi partilere yarayacaktır, yoksa daha demokratik, kapsayıcı ve çoğulcu bir yol izleyerek mi çözeceğini zaman gösterecektir. Zira, geçmişte Weimar Cumhuriyeti sonrasındaki gibi çözülemeyen ve sarmal haline gelen toplumsal problemlerin yeni siyasi ve toplumsal yapılanmalara yol açtığı acı sonuçları ile tecrübe edilmiştir.

Ağırlıklı Gündem

Devam eden savaş gündemlerinin dışında son günlerde Almanya'da iki konu daha öne çıkmış durumda. AfD'nin yükseliş ve Türklerin öncülük ettiği DAVA Hareketi.

2013 yılında kurulan ve temeli Doğu Almanya'da ortaya çıkan İslam ve Müslüman karşıtı bir hareket olan PEGİDA hareketine dayanan AfD, gerek mevcut partilere karşı olan memnuniyetsizliğin artması gerek ekonomik ve göçmen karşıtlığına bağlı olarak gün gün büyüyerek Almanya'da kamuoyu yoklamalarına göre ikinci sıraya kadar yükseldi. Bu durum, göçmenler dahil diğer kesimler tarafından Alman Demokrasisi için büyük bir tehdit olarak görüldü. AfD'nin %23'lere kadar çıkmış olması, Almanya'da, diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi aşırı sağcılığın konjonktürel ve geçici değil, kalıcı bir toplumsal tabana sahip olduğunu göstermektedir. Buna karşılık son günlerde de AfD'nin yükselişine karşılık büyük halk protestoları düzenlenmektedir. Alman hükümeti de AfD ve aşırı sağcı hareketlere karşı finansal kaynaklarını zayıflatma ve insan kaynakları arasındaki bağları kopararak network gücünü zayıflatma gibi birtakım tedbirler alma yoluna gitmektedir.

Ancak, Almanya'da ilk kez kurulan üçlü koalisyon hükümetinin giderek oy kaybetmesi, siyasi ittifaklar açısından zor bir dönemi beraberinde getirirken, kamuoyu yoklamalarındaki oy oranları merkez partilerin aşırı sağ AfD ve aşırı sol Die Linke ile ittifak kurmaya zorlayacak gibi görünüyor. Parti tüzüğünde AfD ve Die Linke ile ittifak kurmaya karşı çıkılan CDU'da da bu zorlu ikilem yaşıyor. Zira, özellikle Doğu eyaletlerinde AfD'siz bir hükümetin kurulamayacağı görülüyor. En son 2020 Thüringen eyalet seçiminde bu sıkıntı yaşanmıştı. AfD'nin desteği ile seçilen Almanya'nın tek sol partili başbakanı ülkede ciddi tartışmalara yol açmıştı. Bu durumda gelecek seçimler için CDU'nun ya parti tüzüğünü değiştirmesi ya da aşırı sol parti Die Linke'den ayrılıp yeni parti kuran Wagenknecht'in partisi (BSW) gibi oluşumlar ile ittifak için yeni arayışlara girmesi muhtemel olacaktır.

Almanya'da son günlerde öne çıkan bir başka gündem maddesi de Türkiye kökenlilerin öncülük ettiği 09 Haziran 2024 AP Seçimlerine yönelik kurulan DAVA ittifak hareketidir. Hareketin öncüleri, bugüne kadar Alman siyasi partilerinde temsil edilmediklerini ve toplumsal meselelerinin gündeme alınmadığı gerekçesi ile böyle bir hareketin doğal olarak doğduğunu belirtmektedirler. Türk Toplumunun büyük kesimini oluşturan muhafazakâr kesim ile diğer Müslüman kesimlerin Alman siyasetinde hiç temsil edilmediği pek çok kimse tarafından dile getirilmektedir. Bu durumu, son günlerde DAVA Hareketine siyasetin dışından tutma amaçlı yapılan yakıştırmalar da teyit etmektedir. Bu durum, Müslüman Toplum ile kendi toprakları içinde tanışıklıkları ve beraber yaşamaları yarım asırdan biraz fazla bir tecrübeye sahip Batı Toplamları için çok da yadırganacak bir durum değildir. Osmanlı'da, bundan yaklaşık 150 yıl önce 1876 Meclis-i Mebusan'da Gayr-i Müslim mebus sayısının %40 civarı olduğu düşünülürse Batılı Modern Demokrasilerin Osmanlı'nın çoğulcu, kucaklayıcı ve kapsayıcı anlayışından çok daha geri olduğu söylenebilir. Bu bağlamda Almanya devleti, siyaseti ve toplumunun ülkedeki bütün kesimlerin tamamının siyasal temsili için çoğulcu ve daha kucaklayıcı bir yaklaşıma yönelmesi, ekonomik ve sosyal alanlarda topluma ciddi katkılar sunmuş olan Müslüman kesimin siyasal alanda da temsili ve her alandaki meselelerin çözümüne katkıda sunmalarına destek vermeleri Almanya'nın daha da gelişimine ve zenginleşmesine katkı sunacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

Almanya'da gündemden düşmeyen göçmenler, yeni nitelikli göçmene olan ihtiyaç, ırkçılık, İslamafobi, ayrımcılık gibi konular dönemsel ve konjonktürel konuların dışında her zaman gündemde ve sürekli bir tartışma konusunun nesnesi konumunu sürdürecektir. Bu konuların çözümü bu kesimleri birer sorun olarak veya sorunların öznesi olarak görme yerine toplumun eşit birer parçası ve sorunların çözümünde eşit özne konumunda değerlendirmek daha doğru olacaktır. Bu anlamda, göçmenlerin siyasal talepleri ve siyasal hayata katılım çabalarını

Almanya ve Avrupa demokrasisi, ekonomisi, siyaseti ve toplumsal yaşamı için bir fırsat olarak görmek daha doğru olacaktır.

Almanya'da son dönemlerde İsrail-Gazze Savaşına bağlı olarak Antisemitizm tartışmaları ve Alman Devleti ve Hükümetinin bir bütün olarak Antisemitizm hareketlerine verdiği reaksiyon da önemli gündem maddelerinden biri oldu. Almanya'nın devlet politikası gereği kırmızı çizgisi olan Antisemitizm konusu fikir özgürlüğü kapsamının da dışına çıkarılarak eleştirilemez tabu-tema haline getirildi. Bu anlamda, Almanya'da Filistin yanlışı gösteri, slogan ve görüşler yasaklandı veya sınırlandırıldı, İsrail aleyhine olan her hareket ve görüş antisemitizm olarak nitelendirildi. Örneğin Berlin Frei Üniversitesi'nde okuyan Yahudi bir öğrenciye okul dışında düzenlendiği iddia edilen bir saldırı sonucunda Berlin Senatosu, yükseköğrenim yasasını sıkılaştırma kararı aldı. Yahudi karşıtı öğrencileri üniversiteden atmak gibi yönetmeliklere daha sert maddeler ekleyeceğini duyurdu.

Özetle, Almanya'da gündeme eskisine göre çok daha yoğun ve çok daha zorlu konular hâkimdir. Ciddi bir medeniyet krizinin yaşandığı, insan ve insanlık tanımlarının yeniden yapıldığı, büyük kırılma ve kurulma dönemlerinden geçtiğimiz bu dönemde dışlayıcı, ayrımcı, ırkçı yaklaşımlar yerine daha çoğulcu, daha demokratik, daha adil ve hukuk ilkelerinin herkes için eşit uygulandığı bir sistem ve toplumsal anlayış bütün toplumların yararına olacaktır. Siyasal ve toplumsal kırılmaların ve çalkantıların üstesinden ancak bu şekilde gelinebilecektir. Aksi durum, gelişmiş devletlerin dahi içine kapanacağı, ırkçılık ve ayrımcılığın daha da artacağı bir durumu ortaya çıkaracaktır.

Bununla birlikte Batı dünyasında şu konunun farkına varıldığı gözlenmektedir. II. Dünya Savaşı sonrası Batı'nın kendi kurduğu ve egemen olduğu kapitalist ve emperyalist düzen, sahip olduğu güç ile hükmettiği bir dünyaya bugün artık toplumlara huzur vermiyor, ülkeleri daha güvenli kılmıyor. Dünyanın tek taraflı yaşanması veya dünyayı tek taraflı kontrol etme isteği küresel huzursuzluğu artırıyor. Bu anlamda, fikir olarak yeni ve kapsayıcı bir düzen veya sistem tekliflerine ihtiyaç duyuluyor. İçinde bulunduğumuz bu karmaşık, sancılı ve huzursuz dönem de bu geçiş döneminin getirdiği sancılı bir sonucudur.

Bu anlamda Almanya'da demokrasiyi, sosyal çeşitliliği güçlendirmeye ve aşırı cılığı önlemeye yönelik çalışan kuruluşlara daha iyi bir destek sağlamak amacını güden ve Almanya'da Federal Meclis'ten geçirilmeye çalışılan "Demokrasiyi Geliştirme Yasası - Demokratiefördergesetz" in "Demokratik hukuk devletinin toplumsal çeşitliliği sağlama görevi yoktur" gibi itirazlara rağmen göçmenlerin ekonomik, sosyal ve siyasal yaşama katılımını daha da destekleyecek şekilde düzenleyerek geçirmeleri umumi menfaat açısından daha faydalı olacaktır.

***Sahra Şahin kimdir?**

Sosyolog

-Kayseri İlahiyat Fakültesinden mezun oldu.

-Kayseri İlahiyat Fakültesi'nde 'Felsefe ve Din Bilimleri' üzerine master yaptı.

-Almanya Duisburg-Essen Üniversitesinde Sosyoloji bölümünde "Almanyada Türk İntihar Vakalarının Sosyal Sebepleri" üzerine doktorasını yazdı.

-Almanya ve Avrupa'daki Türk ve Göçmen Toplum üzerine farklı dergi, gazete ve kitaplarda yazıları yayınlanmaktadır.

Batı'da Refahın Sonu, Avrupa'da Sosyal Devlet Krizi Yaşanıyor

Prof. Dr. Abuzer PINAR*

Avrupa sosyal devleti, sert bir sosyalizm ile kapitalizm arasında orta yolu seçti. Sovyetler Birliği'ndeki sosyalist sistemin somut biçimde çöküşünden sonra Avrupa sosyal devletle kendisini ayakta tutmaya çalışıyordu ama bu sıralar sosyal devlette ciddi bir kriz yaşanıyor. Sosyalist sistem kapitalist sistemle rekabet edemedi çünkü yapısı itibariyle rekabete müsait değil. Kapitalist sistem sahte de olsa, vatandaşa bir hedef veriyor. Bir gün sahip olma duygusunu, umudunu verdiği için sistem ayakta kalıyor.

Avrupa sosyal devleti çökerse ABD kapitalizmi mi kazanmış olur? şeklinde bir soru yöneltirsek, bunu olumlu cevaplamak mümkün görünmüyor. ABD'deki kapitalist sistemin ayakta durmasının sebebi, dünyanın diğer havzalarında oluşturduğu sömürü alanlarıdır. Hatta şu an doğrudan sömürden ziyade gayet “meşru” olan uluslararası finansal sistem üzerinden bu avantaj fazlasıyla kullanılıyor. Bunun son dönemlerdeki en çarpıcı örneği Çin'dir. Çinlilerle yaptığımız görüşmelerde ‘Amerikalılar sizin ürettiğiniz ucuz malları tüketip refahlarını yükseltirken, siz yaz-kış hava kirliliğinden dolayı maskeyle yaşantınıza devam ediyorsunuz.’ demiştim. ABD'nin tükettiği o malın kirliliği üretim yapılan yerde kalıyor. ABD'nin bu refah düzeyini yürütme şansı yok aslında ama maliyetini başkalarına yükleyerek yürütebiliyor.

Bir gerçeği de göz ardı etmemek gerekiyor. Avrupa'nın yoksulluktan kaçan ve daha fazla kazanma hırsıyla hareket eden göçmenleri başta Amerika kıtası olmak üzere dünyanın birçok yerini işgal etti. Kendi kavgalarını bu coğrafyalara taşıdılar. Biraz da bu gelişme ile Avrupa'da kalanlar bir müddet refah içinde yaşadı. Ama bu refahın da sonunun geldiğini düşünüyorum. Avrupa projesi göz ardı edilecek bir proje değildir. Ancak bu projenin yürütmesi refah düzeyinin korunmasına bağlıdır. Şu an ABD kapitalizmine karşı bu refah korunamıyor. Bu yüzden eğer Avrupa ekonomiden başlayarak çöküşe geçerse buna şaşırılmaması gerekiyor.

Ekonomik çöküş siyasal ve sosyal alanlara mutlaka yansıtacaktır. Göçle beraber bu daha net ortaya çıktı. İnsan hakları ve özgürlükler konusunda pek hassas olduğu düşünülen Avrupa'nın son dönemde görüntüsü o kadar da umut verici değil. Aklıma Yahudilerin ellerindeki Tevrat'taki faiz meselesi geldi. ‘Kendi aranızda faiz alışveriş yapmayın ama başkalarıyla yapabilirsiniz’ diyor. Avrupa'nın insan hakları anlayışının da bunun gibi olduğunu düşünüyorum. Kendi içerisinde bir sosyal yapı oluşturmuş olsa da başka anlayışlarla karşılaştığında bu kadar rahat davranmıyor. Mesela batılıların anlayışına göre Türkiye hiçbir zaman Avrupalı olamaz. Çünkü Türkiye onlar için en büyük tehdit. Halk dilinde, kitaplarda ve genel kanaatte Türkler için ‘barbarik’ ifadesi yer alıyor. Bu kavram on yıllarca toplum zihnine enjekte edilmiştir. Türklerin AB'ye girişinin var olan sistemlerini çökertebileceğini düşünüyorlar. Göçmenler de ciddi bir sorun olarak görülüyor.

Konuşmacılarımız Almanların aryan oldukları iddiasını dile getirdiler. Bu noktada İlber Ortaylı hocanın bir konuşması aklıma geldi: ‘Almanlar kendilerine ‘Aryan’ diyorlar. Bu, Ankara itfaiye meydanında veya Sirkeci'deki otellerin üzerine ‘Palace’ yazmaya benzer. Kuzey Avrupa'nın Aryanlığı da o. Afganistan, İran, Hindistan aryandır. Dil bağlantısı olduğu için, evin en kırıntı çocuğunun kendisini en asaletli evlat göstermesi gibi, almanlar da kendini aryan sayar. Onlar sadece aryan kültürün periferisidir.’

Yayına hazırlayanlar: Zeynep Defne YAVUZ - Burak SIRAKAYA

*** Prof. Dr. Abuzer PINAR kimdir?**

1967 Yılında Şanlıurfa'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Mersin'de tamamladı. 1990 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye Bölümünden mezun oldu. 1994 yılında Leicester Üniversitesinde kamu politikaları alanında Yüksek Lisans, 1998 yılında Nottingham Üniversitesinde ekonomi alanında doktora derecesi aldı. Göteborg Üniversitesinde doktora sonrası çalışmalar yaptı. 2003 yılında doçent, 2009 yılında profesör unvanı aldı. Halen Ankara Medipol Üniversitesi İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Uluslararası Ticaret ve Finansman bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

2018'den bu yana SDE Ekonomi ve Finans Koordinatörlüğü yapan Prof. Dr. Abuzer Pınar, 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren, Stratejik Düşünce ve Araştırma Vakfı (SDAV) tarafından Stratejik Düşünce Enstitüsü(SDE) Başkanı olarak görevlendirilmiştir.

Avrupa Karşılaştığı Sorunları Kendi Başına Çözebilecek Kapasitede Değil

*Prof. Dr. Tefik ERDEM**

Avrupa'ya biraz yükleneyeceğiz ama hakkını da teslim etmemiz lazım.

Avrupa'da ciddi ve güçlü bir sivil toplumun olduğunu ve bu sivil toplumun hükümetleri eleştirme konusunda inisiyatifi ciddi bir biçimde elinde tuttuğunu gördük. ABD'nin Avrupa'daki çeşitli ülkelere kadar kamuoyunun, üniversitelerin ve sivil toplum kuruluşlarının mevcut hükümetlerin politikalarını etkilediğini gördük. Eskiden Filistin bayrağı görmek mümkün değildi. Şimdi her yerde bu bayrağı görüyoruz.

Avrupa'daki temel problem iki şekilde görüyorum;

-Avrupa'nın kendi içinden kaynaklanan problemler.

-Avrupa'nın dışından kaynaklanan problemler.

Dışından kaynaklanan problemlerin arkasında ise iki büyük aktör var. Aktörlerden birisi ABD diğeri de Çin'dir. Bu iki aktör Avrupa'nın geleceğini belirleyen çok önemli bir güçtür. Ukrayna işgali sonrası NATO'nun tekrar ön plana çıkması ve ABD'nin burada baş aktör olarak Avrupa'yı ve Ukrayna'yı domine etmesi, Avrupa için büyük bir krizi karşımıza çıkardı. Enerji krizi en fazla Almanya'yı etkiledi. Enerji krizi, Avrupa Birliği ülkelerini Amerika'ya daha fazla askeri ve ekonomik açıdan bağımlı hale getirdi.

Çin şu anda çok önemli bir aktör olarak görülüyor. Ama gelecekte Avrupa Birliği ülkelerinin ekonomilerini ve ekonomilerinin yönelişini etkileyecek bir politikayı takip ediyor. Avrupa ülkelerinde benzinli arabalar yerine daha çok elektrikli arabalar ön plana çıkartılıyor. Çin, şu anda elektrikli arabaların bataryaları konusunda dünyanın birçok bölümünde tamamen üretim bölgelerini satın almış ya da fabrikaları satın alan bir politikayı takip ediyor. Dolayısıyla enerjide de önümüzdeki dönemde Avrupa Birliği ülkeleri yüksek olasılıkla Çin'e giderek bağımlı hale gelecekler.

Başka faktörler de vardır.

-Çin kaynaklı Covid-19 virüsü.

Avrupa ekonomisini büyük bir sıkıntıya soktu. Devletler sosyal yardımlar yaptı. Ama halkın oyunu alma konusunda sorun yaşadılar. Halka yardım yaptığımız zaman bu kez de burjuva dediğimiz girişimci sermaye sınıfı bir sorun yaşıyorsunuz.

-Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesi.

Bu işgal ile birlikte Avrupa'nın birçok ülkesinde çiftçi eylemleri başladı. Bunların arkasında yatan temel sebep Kiev'den gelen ucuz tahıl ve Amerika ülkelerinden gelen sığır eti ithalidir. Bunların her birisi Avrupalı çiftçiler için çok büyük bir problemdir. Bundan sonra çevre politikaları konusunda çok daha titiz davranan bir Avrupa Birliği politikasının hayata geçeceğini düşünüyorum. Çünkü maliyet artacak ve Avrupa başka krizlerle de karşı karşıya kalacak.

Göç probleminden bahsetmek istiyorum. Göç problemi aslında sadece Avrupa'nın bir problemi değil. ABD bu problemi yeşil kartla ya da başka şekillerde çözüyor. Çözemediği zaman da Texas'ta karşımıza çıkan sorunlar oluyor. ABD'de bu durum büyük bir problem olarak görülüyor. ABD ekonomisi göç problemini absorbe edebiliyor. Ama Avrupa için ciddi bir problemdir.

Avrupa'nın 500.000 civarında göçmene ihtiyacı vardır ama kaçak göçmen sayısı çok daha fazladır. Avrupa'nın göçmene olan ihtiyacı ekonomik bir problem olarak karşımıza çıkacaktır. Bunun sebebi ise eşit olmayan bir iş gücüyle karşı karşıya kalınmasıdır.

Avrupa'daki sağ politikacıların ırkçılık ve yabancı düşmanlığı politikalarını giderek daha fazla ön plana çıkartması bir diğer problem arasında yer alıyor. Avrupa'ya göçmenlerin gelmesi demek, çeşitli sorunlarla baş başa kalmak demektir. İnsanlar her ne kadar ırkçı olmasa da beyaz ırkın bozulabileceğini düşünüyorlar.

Komşuluk ilişkilerinin bozulmaya başlaması sosyal bir problem olarak karşımıza çıkıyor. Batıya gelen göçmenler, sadece ırk olarak değil dini yönden de tehdit olarak görülüyor. Müslümanları, kendi dinlerini yozlaştıran bir tehdit unsuru olarak gördükleri için artan üreme sayısı ile daha büyük bir sorun olarak gündeme gelmektedir. Müslümanlar kadınlar giderek daha fazla çocuk doğuruyorlar ve buldukları bölgede de demokratik yapıyı değiştirebilecek bir aktör topluluğu olarak karşımıza çıkabilir. Avrupa'da sağ politikanın ya da ırkçılık politikasının yükselmesinin arkasında da göçmen faktörünü görmek mümkündür.

Fransa'da meydana gelen isyanlar ve Almanya'da oluşan sağduyulu güçlü bir sivil toplum ırkçılığa karşı ön planda yer alıyor. Fakat bunun yanı sıra hala devam eden ırkçılığın giderek yükselmesi göz ardı edilebilecek bir şey değildir.

Avrupa, aydınlanma düşüncesiyle birlikte başlayan evrenselcilik ve hümanizm gibi temel kavramlara ne ölçüde sahip çıkacak?

Bu teorik olarak mı bağlılığını sürdürecektir yoksa pratikte karşılığını görecektir miyiz?

Açıkçası bunu görmek mümkün değil.

Geçenlerde Alman felsefeci, sosyolog ve siyaset bilimci Jürgen Habermas, İsrail'in soykırımcı politikasını destekleyen ve bunu meşrulaştıran bir söylemle karşımıza çıkmıştı. Bildiri yazdığı diğer akademisyenlerle birlikte, Avrupa'daki düşünce özgürlüğünün İslamiyet söz konusu olduğu zaman belli bir noktada durmuş olduğunu görüyoruz.

Avrupa'da düşünce özgürlüğü vardır ama bu LGBT'ye ve Antisemitizme kadardır. Fransa'da birçok akademisyen bir araya gelerek antisemitizm söylemlerinin, Avrupa ülkelerinde Yahudilik karşıtlığını artıracak yeni bir politikayı ortaya çıkarabileceğini ve artık bunun durdurulması gerektiğini söyledi.

Avrupa'nın geleceğine dair olumlu bir öngörü yapmak mümkün mü?

Avrupa'nın müstakil ergen bir kıta olarak ön plana çıkması çok mümkün değil. Almanya ya da Fransa öncülüğünde Avrupa'nın müstakil bir politika takip edebilecek konusunda iyimser değilim.

Avrupa'nın, içinde bulunduğu sorunları kendi başına çözebilecek bir politikaya sahip olmadığını düşünüyorum.

Yayına hazırlayanlar: Zeynep Defne YAVUZ - Burak SIRAKAYA

* Prof. Dr. Tevfik ERDEM kimdir?

Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi Sosyoloji bölümünden 1991 yılında mezun oldu. Yüksek Lisansını 1996 tarihinde Kırıkkale Üniversitesi SBE'de "Sivil Toplum ve Türkiye Gerçeği" adlı teziyle aldı. Doktorasını Hacettepe Üniversitesi SBE'de "Yoksulluk üzerine sosyolojik bir çalışma: Ankara kent yoksulları" adlı teziyle 2003 yılında tamamladı.

Ankara Hacı Bayram Veli (Gazi) Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Kara Harp Okulu (KHO), Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'nda (JSGA) Türkiye'nin Toplumsal Yapısı, Türk Siyasi Hayatı, Sosyal Bilimlerde Yöntem gibi dersleri verdi. Temel ilgi alanları milliyetçilik, Kürt milliyetçiliği, yoksulluk ve sivil toplumdur. Halen HBVÜ, AYÜ TURTEP SBKY ve Medipol Üniversitesi'nde Türkiye'nin Toplumsal Yapısı, Sosyoloji, Milliyetçilik, Türk Siyasi Hayatı gibi dersleri vermektedir. Bir kısmı yayımlanmış birçok saha araştırmasında araştırmacı ya da proje yöneticisi olarak görev yapmıştır. Başlıca eserleri: Feodaliteden Küreselmeye (editör 5. Baskı), Milliyetçilik (editör, Otorite Yayınları) ve Sosyoloji Notları'dır (6. Baskı).

Daha önce SDE İç Politika ve Hukuk Koordinatörlüğü yapan Prof. Dr. Tevfik Erdem, 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren Stratejik Düşünme ve Araştırma Vakfı(SDAV) tarafından SDE Başkan Yardımcısı olarak görevlendirilmiştir.

STRATEJİK DÜŞÜNCE ENSTİTÜSÜ(SDE)

SDE; ortak insani değerler ekseninde; bağımsızlık, hürriyet, adalet, barış, kalkınma ve hakkaniyet hedefinde, medeniyet coğrafyasında stratejik konumuna, tarihi reelpolitik misyonuna doğru emin adımlarla yol alan 'Yeni Türkiye'nin düşünce merkezidir. 3 Mart 2009'da resmi kuruluşu gerçekleştirilen Stratejik Düşünce ve Araştırma Vakfı (SDAV)'nın bir kuruluşu olarak faaliyet gösteren SDE; iç ve dış politika bağlamında geleceğin Türkiye'sini şekillendirme yolunda ortak aklı, bilimsel çalışmayı, halk iradesi ve egemenliğini esas alan bir sivil düşünce kuruluşudur.

Telefon : +90 312 473 80 41

E-Posta : sde@sde.org.tr

www.sde.org.tr

[t](#) [f](#) [i](#) [n](#) | [@sdeorg](#)

Aşağı Öveçler Mah. 1330. Cad. No:12, Çankaya - Ankara Tel : 0312 473 80 41